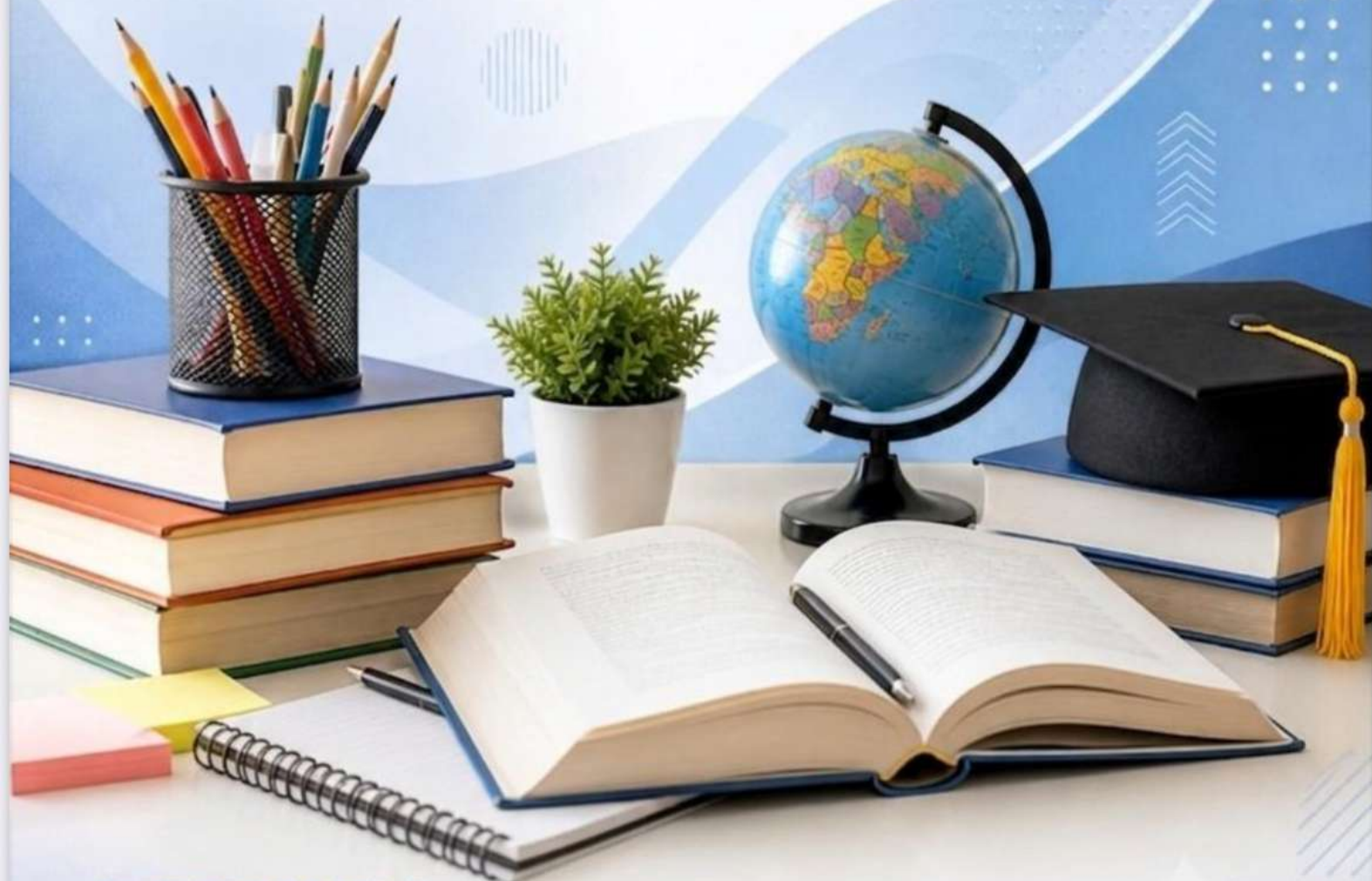

BILIM AINASY

×

БІЛІМ – КЕЛЕШЕККЕ ЖОЛ!

БІРТҰТАС ТӨРБИЕ:
АДАЛ АЗАМАТ,
КӘСІБИ МАМАН

BILIMAINASY.KZ

Буркитбаева Гульназ Алпамысовна,
«MIR1» Мектепке дейінгі балаларды дамыту орталығының
тәрбиешісі

Ойын арқылы оқыту – баланың танымдық қабілетін дамытудың тиімді жолы

Мектепке дейінгі кезең – баланың тұлғалық қасиеттері мен негізгі дағдылары қалыптасатын маңызды уақыт. Бұл жастағы балалар қоршаған ортаны ойын арқылы танып-біледі және жаңа ақпаратты жеңіл қабылдайды. Сондықтан ойын элементтерін оқу үдерісімен ұштастыру білім берудің тиімділігін арттырады.

Ойын барысында бала өз тәжірибесін кеңейтіп, қоршаған орта туралы түсінігін қалыптастырады. Түрлі тапсырмалар мен жағдаяттарды орындау арқылы олар салыстыру, талдау, қорытынды жасау сияқты ойлау әрекеттерін меңгереді. Сонымен қатар, ойын баланың қызығушылығын оятып, білім алуға деген оң көзқарасын қалыптастырады.

Сандарды таныстыру, түстерді ажырату, табиғат құбылыстарын түсіндіру сияқты білім мазмұнын ойын түрінде ұсыну балалардың оқу материалын жеңіл меңгеруіне ықпал етеді. Нәтижесінде бала өзін еркін сезініп, белсенді әрекетке қатысады.

Мектепке дейінгі ұйымдарда қолданылатын ойындардың әрқайсысы белгілі бір мақсатқа бағытталады. Дидактикалық ойындар балалардың білімін бекітіп, танымдық қабілеттерін жетілдіруге көмектеседі. Ал сюжеттік-рөлдік ойындар арқылы балалар түрлі әлеуметтік рөлдерді меңгеріп, қарым-қатынас мәдениетін қалыптастырады.

Қимылды ойындар баланың денсаулығын нығайтып қана қоймай, тәртіп сақтауға, топпен әрекет етуге және ұйымшылдыққа тәрбиелейді. Сонымен қатар, шығармашылық ойындар қиялды дамытып, өз ойын еркін жеткізуге мүмкіндік береді.

Мысалы, санамақтар мен есептік ойындар математикалық түсініктерді қалыптастырса, логикалық ойындар ойлау жылдамдығы мен тапқырлықты арттырады. Ойын барысында балалар бір-бірімен қарым-қатынас жасап, әлеуметтік ортаға бейімделеді. Бұл олардың эмоционалдық тұрақтылығы мен коммуникативтік дағдыларының дамуына оң әсер етеді.

Ойынның нәтижелі болуы көбінесе тәрбиешінің кәсіби шеберлігіне байланысты. Тәрбиеші ойынның мақсатын нақты белгілеп, оның мазмұны мен өткізу тәсілдерін балалардың жас ерекшеліктеріне сәйкес жоспарлауы қажет.

Ойын барысында педагог бағыттаушы әрі ұйымдастырушы қызметін атқарады. Ол балалардың белсенді қатысуына жағдай жасап, қажет кезде қолдау көрсетеді. Сонымен бірге балалардың дербестігі мен шығармашылық бастамаларына еркіндік беру маңызды.

Әр баланың жеке ерекшелігін ескеру де тәрбиешінің маңызды міндеттерінің бірі болып табылады. Белсенділігі төмен балаларды ынталандыру, ал көшбасшылық қасиеті басым балалардың әлеуетін дұрыс бағыттау арқылы ойынның тәрбиелік және дамытушылық мүмкіндіктері кеңейеді. Сондай-ақ тәрбиеші мен бала арасындағы жағымды эмоционалдық қарым-қатынас оқу-тәрбие үдерісінің сапасын арттырады.

Ойын технологияларын тиімді пайдалану үшін оларды оқу бағдарламасының мазмұнына сәйкес жүйелі түрде жоспарлау қажет. Әрбір ұйымдастырылған оқу қызметінде білім беру мақсатына сай ойын элементтерін қолдану балалардың қызығушылығын сақтауға мүмкіндік береді.

Математикалық ұғымдарды қалыптастыру кезінде сандық және геометриялық ойындарды, тіл дамыту сабақтарында сөздік қорды байытуға арналған тапсырмаларды

пайдалану тиімді нәтиже береді. Сонымен қатар заманауи ақпараттық-коммуникациялық технологияларды ойын әдістерімен үйлестіру балалардың оқу әрекетіне деген ынтасын күшейтеді.

Балаларды мадақтау, жетістіктерін атап өту және жағымды кері байланыс беру олардың оқу белсенділігін арттырады. Ойындардың мазмұны үнемі жаңартылып, балалардың қызығушылығы мен қажеттіліктеріне сай түрлендіріліп отырса, оқу процесі әлдеқайда нәтижелі болады.

Қорытынды

Ойын технологиясы мектепке дейінгі жастағы балаларды оқыту мен тәрбиелеудің ең тиімді әдістерінің бірі болып саналады. Ол баланың танымдық, әлеуметтік, эмоционалдық және шығармашылық қабілеттерінің үйлесімді дамуына ықпал етеді. Сондықтан тәрбиешілер ойын мүмкіндіктерін мақсатты әрі жүйелі түрде пайдаланып, балалардың жан-жақты дамуына жағдай жасауы қажет.

БІЛІМ АЙНАСЫ

СЕРТИФИКАТ

Буркитбаева Гульназ Алпамысовнаға

**Республикалық ғылыми-танымдық "БІЛІМ АЙНАСЫ"
журналында материалын жариялап іс-тәжірибесімен
бөліскені үшін берілді**

@BILIMAINASY

"Білім айнасы" редакциясының

Бас редакторы

Қ.Қатшабаев

**Астана қ. 2026 жыл
Тіркелді № 32209**